

اهمیت دیدار اردوغان و ترامپ

پنجشنبه گذشته رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا در کاخ سفید برای اولین بار پس از شش سال دیدار کرد. این دیدار در شرایطی انجام شد که چندین مسئله در روابطه دوجانبه ترکیه و ایالات متحده، مثل مذاکرات به‌بن‌بست رسیده بر سر فروش جنگنده‌های اف‌۳۵ آمریکا به آنکارا، تحریم‌های آمریکا علیه ترکیه و درخواست ترامپ از کشورهای عضو ناتو از جمله ترکیه و توقف خرید نفت روسیه، حل نشده باقی مانده بودند. آیا این دیدار توانست پیشرفتی در هر کدام از این مسائل ایجاد کند؟ ریک اورتن، کارشناس اندیشکده شورای آتلانتیک معتقد است که این دیدار در سه سطح موفقیت‌آمیز به شمار می‌رود. اول، این حقیقت که این سفر رخ داد به نوبه خود قابل توجه است که پایدانی بود بر دوره‌ای از فاصله ۶ ساله بین رهبران این دو کشور، به‌رغم منافع و مسائل استراتژیک مشترک که نیازمند هماهنگی در سطوح بالای دولت‌هاست. دوم، نشست خبری این دو نمای مثبتی در افکار عمومی داشت. این دوره‌بر از یکدیگر تقدیر کردند، از شرمندگی اجتناب کردند و فهرستی از نگرانی‌ها و سیاست‌های عمومی مشترک را بررسی کردند که شامل سوریه، اوکراین، پایان جنگ در غزه و حل مسئله اف‌۳۵ها و تحریم‌های آمریکا برای از سرگیری همکاری گسترده‌تر صنایع دفاعی را بررسی کردند. سوم، پس از جلسه پشت درهای بسته، برخی از منابع از پیشرفت‌های به‌دست‌آمده در چندین حوزه خبر دادند. به‌نظر می‌رسد دو قرارداد بزرگ در حوزه انرژی، یکی خرید ۲۰ ساله گاز طبیعی مایع یا LNG به ارزش ۴۳ میلیارد دلار و توافق هسته‌ای غیرنظامی شامل راکتورهای کوچک مولدر در این نشست نهایی شده‌اند.

یوگنیا گیبز، کارشناس دیگری در این اندیشکده است که معتقد است دیدار ترامپ و اردوغان در کاخ سفید پنجره نادری از فرصت را برای روابط آمریکا و ترکیه با محوریت اوکراین ایجاد می‌کند. با توجه به بن‌بست مذاکرات صلح و امتناع مسکو از تعامل سازنده با تلاش‌های آمریکا و ترکیه برای میانجی‌گری، واشنگتن و آنکارا منافع مشترکی در مهار حملات بیشتر روسیه در دریای سیاه و جلوگیری از دستاوردهای بیشتر مسکو در اوکراین دارند. اهداف مشترک نیازمند تلاش‌های مشترک است. در صورتی که آنکارا بخواهد مسئله خرید سیستم موشکی اس ۴۰۰ روسی را حل کند، پیشرفتی ممکن است حاصل شود و راه برای بازگشت ترکیه به برنامه اف‌۳۵ آمریکا باز شود. چنین اقدامی می‌تواند یک بازی برد-برد باشد: ژست دفاعی و بازدارندگی ناتو در منطقه را عملی می‌کند در عین حال دسترسی ترکیه به قابلیت‌های پیشرفته متحدان را امکان‌پذیر می‌کند. انرژی مسئله مهم دیگری است. ترامپ به وضوح اعلام کرده که ترکیه باید خرید نفت و گاز خود را از روسیه کاهش دهد. حتی یک تغییر آهسته و تدریجی وابستگی آنکارا به مسکو را کاهش می‌دهد و در عین حال به منبع اصلی درآمد کرملین در دوران جنگ آسیب می‌زند. این موضوع به همراه قرارداد جدید ترکیه و آمریکا در زمینه همکاری هسته‌ای نشان‌دهنده گزینه‌های جایگزین برای نقش غالب روسیه در صنعت انرژی ترکیه از طریق نیروگاه هسته‌ای Akkuyu و پروژه‌های آتی است.

گریدی ویلسون معاون مدیر برنامه ترکیه در شورای آتلانتیک می‌گوید، در نشست خبری مشترک بین دو رهبر، این ترامپ بود که بیشتر حرف زد، او در پاسخ به سوالات خبرنگاران جزئیات زیادی درباره مسائل چالش‌برانگیز بین ترکیه و آمریکا که ترکیه و آمریکا سال‌هاست در مورد آنها کار می‌کنند، از سیستم دفاعی گرفته تا سوریه تا غزه. اما ترامپ خود را علاقه‌مند به رهبر ترکیه نشان داد و نفوذ فزاینده منطقه‌ای ترکیه را به رسمیت شناخت. اظهارات ترامپ تأکیدی بود بر اظهارات هفته گذشته استیو ویتکاف، فرستاده ویژه آمریکا در خاورمیانه، در نیویورک. ویتکاف اشاره کرد که به‌طور مرتب با قانونگذاران ترک، از جمله هاکان فیدان، وزیر خارجه ترکیه و ابراهیم کالین، رئیس دستگاه امنیتی ترکیه درباره مسائلی مانند امنیت دریای خزر و دریای سیاه در ارتباط است. با توجه به چشم‌انداز ژئوپلیتیک کنونی، دلیل خوبی وجود دارد که بپذیریم این‌ها فقط در حد حرف باقی نمی‌مانند. ترکیه نفوذ و جایگاه خود را در سراسر منطقه به‌ویژه در سوریه و حتی در لیبی و قفقاز جنوبی تقویت کرده است.

محمدحسین لطف‌الهی

خبرنگار بین‌الملل

مایکروسافت اعلام کرده که اسرائیل مقررات این شرکت در زمینه جاسوسی گسترده از شهروندان عادی را نقض کرده و از همین رو ارائه برخی خدمات و سرویس‌ها به ارتش اسرائیل را محدود می‌کند. ناظران معتقدند برخورد مایکروسافت ناکافی است و نمی‌تواند مانع از بهره‌گیری اسرائیل از فناوری‌های این شرکت علیه فلسطینیان شود. شرکت مایکروسافت روز پنجشنبه ۲۵ سپتامبر اعلام کرد که ارائه برخی خدمات به وزارت دفاع اسرائیل را متوقف کرده است. این تصمیم در شرایطی اتخاذ شد که به گفته مایکروسافت، بررسی‌ها نشان می‌داد که اسرائیل از سرویس‌های هوش مصنوعی و خدمات فضای ابری این شرکت برای جاسوسی از میلیون‌ها فلسطینی در نوار غزه و کرانه باختری استفاده می‌کرد.

روزنامه گاردین روز ۶ آگوست در گزارشی تحقیقی که با همکاری اسرائیل از پلتفرم آژور (Azure) برای نظارت گسترده بر فلسطینی‌ها استفاده می‌کند.

مقام‌های ارشد مایکروسافت بارها ادعاهای مطرح‌شده درباره همکاری‌های این شرکت با ارتش اسرائیل در راستای نقض حقوق فلسطینی‌ها را رد کرده بودند اما پس از گزارش گاردین، ناچار شدند که بررسی ادعاهای این روزنامه را به دو شرکت فنی و حقوقی ثالث بسپارند. بررسی این شرکت‌ها نشان داد که ادعاهای مطرح‌شده درباره استفاده ارتش اسرائیل از سرویس‌های مایکروسافت برای جاسوسی از فلسطینی‌ها صحت دارد.

مایکروسافت چه می‌گوید؟

برد اسمیت، نایب‌رئیس هیئت‌مدیره مایکروسافت در پستی که در بلاگ مایکروسافت منتشر شد، خطاب به کارکنان این شرکت نوشت که بررسی‌های گسترده‌ای از سوی شرکت‌های ثالث به درخواست مایکروسافت صورت گرفته و تصریح کرد نتایج این بررسی‌ها، یافته‌های تحقیقات پیشین درباره این مسئله را تأیید می‌کند. به گفته او، این شواهد به استفاده ارتش اسرائیل از آژور و سرویس‌های هوش مصنوعی مایکروسافت اشاره دارند.

او جزئیات زیادی درباره نحوه استفاده اسرائیلی‌ها از این ابزارها فاش نکرد اما گفت که مایکروسافت به وزارت دفاع اسرائیل اطلاع داده که اشتراک‌ها و خدمات ویژه مایکروسافت به این نهاد شامل فضای ابری و هوش مصنوعی متوقف می‌شود.

اسمیت افزود: «تمرکز ما بر این است که اطمینان حاصل کنیم خدمات ما برای نظارت گسترده بر غیرنظامیان استفاده نمی‌شود.» توقف ارائه برخی سرویس‌ها به ارتش اسرائیل یک تغییر بزرگ در سیاست‌های مایکروسافت به شمار می‌رود. در ماه مه، خبرگزاری آسوشیتدپرس در گزارشی تحقیقی افشا کرد که یگان ۸۲۰۰، واحدی اطلاعاتی در ارتش اسرائیل، از سرویس‌های مایکروسافت برای جاسوسی گسترده علیه ساکنان غزه به‌ویژه غیرنظامیان بهره می‌گیرد. در آن زمان مایکروسافت اعلام کرد که بررسی‌های داخلی را برای رسیدگی به این مسئله آغاز می‌کند.

پس از بررسی‌های اولیه، مایکروسافت تأیید کرد که سرویس‌های هوش مصنوعی و رایانش ابری این شرکت به وزارت دفاع اسرائیل فروخته شده‌اند تا از آن‌ها برای «امکان‌یابی و آزادسازی گروهان‌ها» استفاده شود. با این حال، مایکروسافت گفت که به هیچ شواهدی مبنی بر استفاده از این سرویس‌ها برای جاسوسی از شهروندان و آسیب زدن به مردم غزه دست پیدا نکرده است.

برد اسمیت می‌گوید تحقیقات همچنان جریان دارد اما تصمیم به محدود کردن و متوقف کردن ارائه سرویس به وزارت دفاع اسرائیل به دلیل نقض قوانین مایکروسافت انجام می‌شود که به روشنی از «ممنوع بودن جاسوسی گسترده علیه شهروندان» اشاره دارد.

چرا موضع مایکروسافت تغییر کرد؟

مایکروسافت مدعی است که تغییری در سیاست‌هایش نداشته و دلیل اتخاذ تصمیمی متفاوت با تصمیم‌های قبلی این است که این شرکت از سوءاستفاده ارتش اسرائیل از سرویس‌هایش اطلاعی نداشت. نایب‌رئیس هیئت‌مدیره این شرکت در بیانیه اخیر حتی مدعی شده که به دلیل مقررات مربوط به حریم خصوصی مشتری، مایکروسافت حتی به برخی اطلاعات که در گزارش‌های رسانه‌ای فاش شدن دسترسی نداشت.

این شرکت بارها گفته بود که سیاست‌های مربوط به حریم خصوصی باعث می‌شده تا مایکروسافت از نحوه استفاده ارتش اسرائیل از سرویس‌ها اطلاعی نداشته باشد.

این ادعا چندان بر شواهد واقعی منطبق نیست. از زمان آغاز جنگ در غزه، بارها کارمندان مایکروسافت به همکاری‌های این شرکت با ارتش اسرائیل اعتراض کرده و این همکاری را غیرانسانی و در راستای نسل‌کشی معرفی کرده بودند. نتیجه اعتراض این کارمندان، اخراج یا تعدیل آن‌ها از شرکت بود.

این رفتار نشان می‌دهد مایکروسافت یا جدیت لازم را در بررسی موضوع نداشته یا ترجیح می‌داد با فشار بر کارمندان و افراد آگاه از این همکاری، مانع از درز اطلاعات شود.

الجزیره نوشته است: «اگرچه موضع مایکروسافت این است که از نحوه استفاده اسرائیل از آژور اطلاعی نداشته، اما اسناد فاش‌شده مایکروسافت و مصاحبه‌ها با ۱۱ منبع از این شرکت نشان می‌دهد که یگان ۸۲۰۰ ارتباطات فلسطینیان را بر روی این پلتفرم ذخیره می‌کرده است. منابعی از یگان ۸۲۰۰ همچنین به خبرنگاران گفتند که این قابلیت‌ها به ارتش اسرائیل کمک کرده است تا افراد را در حملات هوایی مکرر به غزه و در عملیات نظامی‌اش در کرانه باختری هدف قرار دهد. در این تحقیق به نقل از یک منبع از یگان

فلسطینی‌ها قربانیا

چرا مایکروسافت ارائه برخی سرویس

ترجمه و تحلیل حجم عظیمی از تماس‌های تلفنی را فراهم می‌آورد. این پلتفرم موضوع اصلی یک گزارش تحقیقی در ماه آگوست بود. این گزارش فاش کرد که ساتیا نادلا، مدیرعامل مایکروسافت، در اواخر سال ۲۰۲۱ در مقر این شرکت در سیاتل با یوسی ساریل، رئیس وقت یگان ۸۲۰۰ اسرائیل، دیدار کرده است. هدف از این دیدار، گفت‌وگو در مورد همکاری برای ذخیره‌سازی حجم زیادی از اطلاعات «حساس» اسرائیل با استفاده از پلتفرم آژور بوده است.

یگان ۸۲۰۰، واحد ویژه جاسوسی سایبری ارتش اسرائیل است که مسئولیت عملیات‌های مخفی، از جمله جمع‌آوری اطلاعات سیگنالی و نظارت را بر عهده دارد. ساریل، پیشگام استفاده این یگان از هوش مصنوعی بوده و در سال ۲۰۱۸ از سوی ارتش اسرائیل برای فعالیت‌هایش در یک پروژه «هوش مصنوعی و ضدتروریسم» جایزه‌ای دریافت کرده است. به گفته نویسندگان این گزارش تحقیقی، پس از نشست سیاتل، یگان ۸۲۰۰ یک ابزار نظارت گسترده توسعه داد که از سال ۲۰۲۲ از آن برای جمع‌آوری، ضبط و ذخیره میلیون‌ها تماس تلفنی فلسطینیان در غزه و کرانه باختری استفاده کرده است. ساریل در سپتامبر ۲۰۲۴ به دلیل ناتوانی این یگان در پیش‌بینی حمله ۷ اکتبر ۲۰۲۳ به رهبری حماس به جنوب اسرائیل، از سمت خود استعفا داد.

این گزارش تحقیقی فاش کرد که اگر چه اسرائیل از دیرباز تماس‌ها را در سرزمین‌های اشغالی فلسطین رهگیری می‌کرده است، اما سامانه جدید مجهز به هوش مصنوعی، این تاکتیک را به شدت تقویت کرده و به افسران اطلاعاتی اجازه داده است تا

۸۲۰۰ آمده است که ارتش اسرائیل همه را، در همه حال ردیابی می‌کرد. «مرون رایوپورت، روزنامه‌نگاری که در تحقیقات مشارکت داشته، در این خصوص می‌گوید: «کل این توافق از همان ابتدا، از سال ۲۰۲۱... رئیس یگان ۸۲۰۰، واحدی که به انجام نظارت بر فلسطینیان معروف است، و مقامات بسیار بلندپایه مایکروسافت بوده است.»

ارائه کدام سرویس‌ها متوقف شد؟

اسمیت گفت که تنها اشتراک‌های خدمات مشخصی از مایکروسافت برای ارتش اسرائیل مسدود شده است. او افزود اسرائیل همچنان قادر خواهد بود از دیگر محصولات مایکروسافت برای اهداف امنیت سایبری خود استفاده کند. او مشخص نکرد که کدام محصولات خاص غیرفعال شده‌اند یا اینکه آیا یگان‌های خاصی در ارتش اسرائیل از استفاده از آن‌ها منع شده‌اند. با این حال، او اشاره کرد که مشکلاتی در خصوص نحوه استفاده ارتش اسرائیل از سرورهای ذخیره‌سازی آژور (Azure) خود در هلند و همچنین خدمات هوش مصنوعی مایکروسافت وجود داشته است.

چطور از آژور در سرزمین‌های اشغالی استفاده می‌شد؟

پلتفرم آژور (Azure) مایکروسافت مجموعه‌ای از خدمات مبتنی بر فضای ابری را ارائه می‌دهد که شامل ذخیره‌سازی دیجیتال تقریباً نامحدود اطلاعات و قابلیت‌های قدرتمند هوش مصنوعی است. این پلتفرم، در کنار کاربردهای دیگر، امکان گردآوری، رونویسی،

